

Catedra de anatomie și anatomie clinică

ANATOMIA OMULUI. CURS INTRODUCATIV

Profesor universitar Belic Olga

Anatomia ca știință

Anatomia (*ana*-prin și *tomein*-tăiere) este o ramură a biologiei morfologice, care studiază filo- și ontogeneza organismului uman, forma și structura, schimbările de vârstă și gen, modificările condiționate de interacțiunea corpului cu mediul extern.

În cadrul medicinei, anatomia constituie temelia acesteia, pe care se sprijină toate celelalte științe medicale, care formează edificiul impunător al medicinei.

În cadrul studiului medicinei, **anatomia are de îndeplinit trei funcții.**

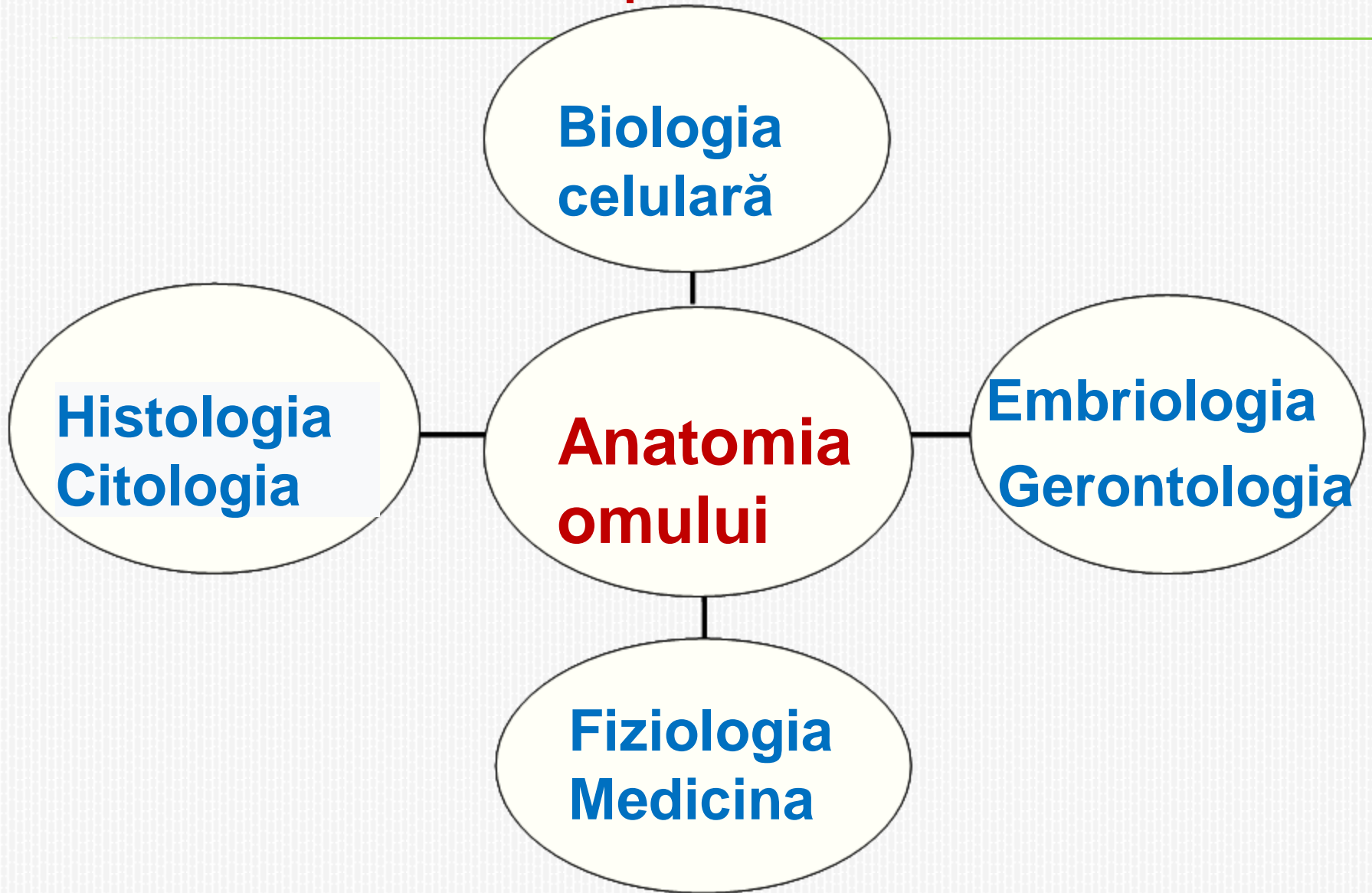
ANATOMIA CA ȘTIINȚĂ

- ✓ În primul rând, anatomia este un obiect de studiu pentru cel care dorește să devină medic; are un rol instructiv și stă la baza studierii celorlalte discipline medicale teoretice și clinice.
- ✓ A doua funcție a anatomiei este cea de cercetare, deoarece încă nu au fost studiate toate domeniile anatomiei. De exemplu, morfologia macromicroscopică, care examinează zona intermediară dintre câmpul vizual macroscopic și cel microscopic.
- ✓ A treia funcție a anatomiei este cea educativă, deoarece prin studiul și analiza formei și structurii corpului nostru facem în primul rând o autoeducare, apropiindu-ne de principiul lui Socrate: „Cunoaște-te pe tine însuți” (M. Ștefan, 2018).

**Cu timpul, din anatomie s-au desprins discipline
complementare:**

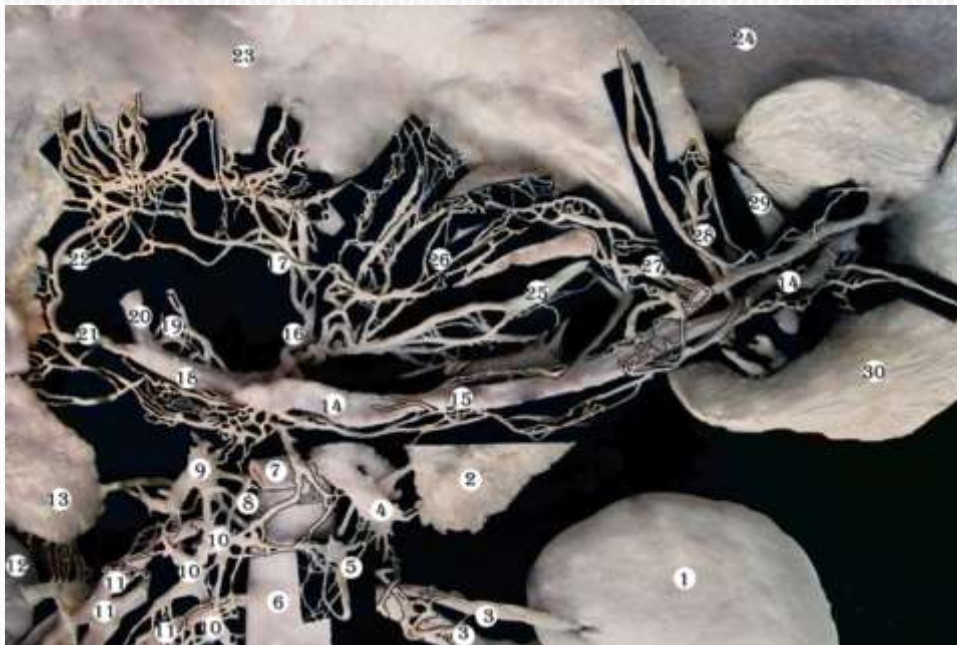

METODELE DE STUDIERE A ANATOMIEI

Cuvântul „anatomie” provine din grecescul „*anatemno*”, care înseamnă *a diseca*. Adică, provine de la denumirea primei metode de cercetare, justificând expresia latină „*mortui vivos docuit*” („morții învață pe cei vii”).

Disecția este un mijloc de cercetare cu ajutorul căruia anatomistul pătrunde în tainele structurii corpului cu ochiul liber, ceea ce-i permite o descriere amănunțită (M. Ștefanet, 2018).

Sursele de inervație a splinei (macropreparat confecționat de O. Belic, profesor universitar. 2017).

METODELE DE STUDERE A ANATOMIEI

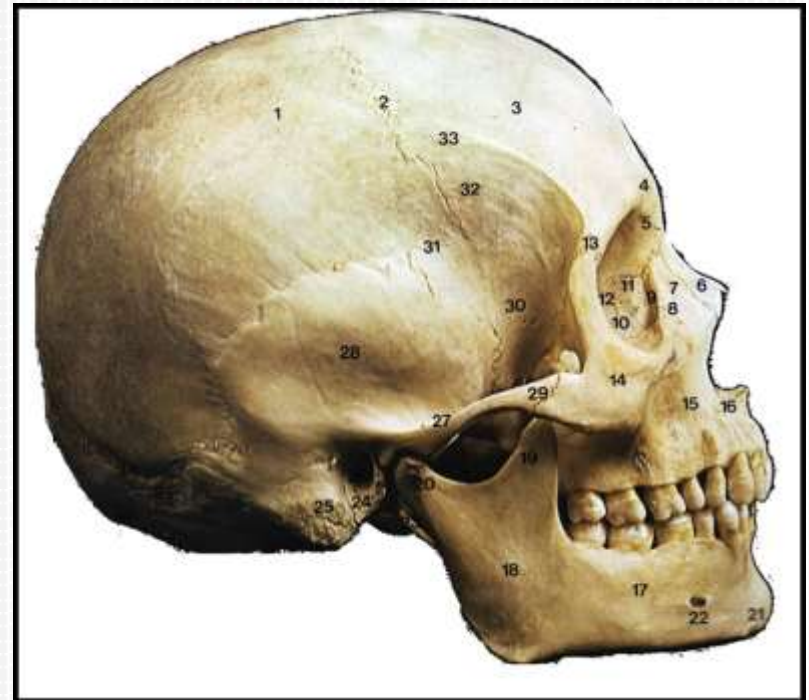
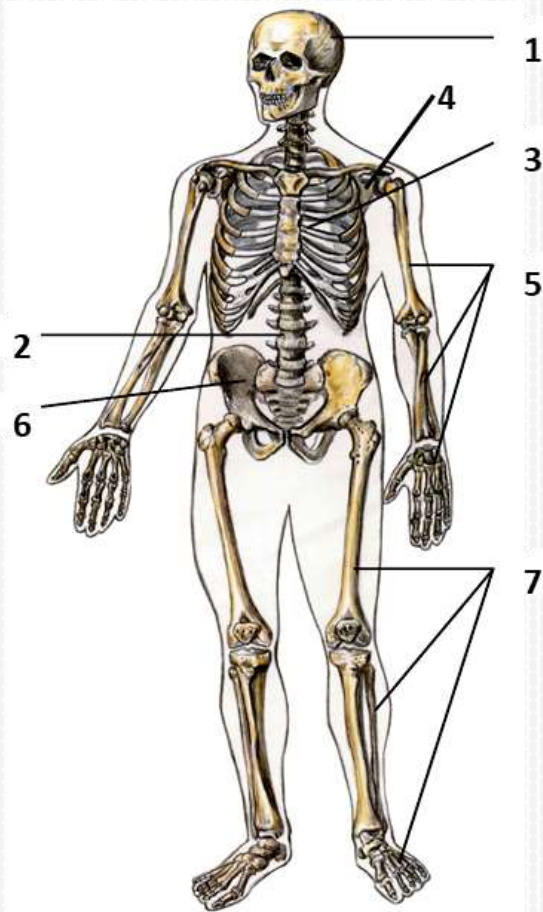
❖ **Metoda lui Pirogov** este o metodă de pregătire a preparatelor anatomice din cadavre pre-congelate sub formă de secțiuni de diferite grosimi, realizate printr-un cadavru înghețat în diverse planuri și „sculptură pe gheață”. Metoda a fost propusă de N. I. Pirogov în anul 1851.

În versiune modernă, astfel de preparate în formă de plăci sunt închise în plastic, fiind folosite la studierea poziției organelor într-o proiecție plană.

METODELE DE STUDIERE A ANATOMIEI

❖ **Metoda macerării** este folosită pentru obținerea mostrelor de oase.

METODELE DE STUDIERE A ANATOMIEI

- ❖ **Metoda de plastinare a cadavrelor** – injectarea lor cu rășină epoxidică sau cu silicon.

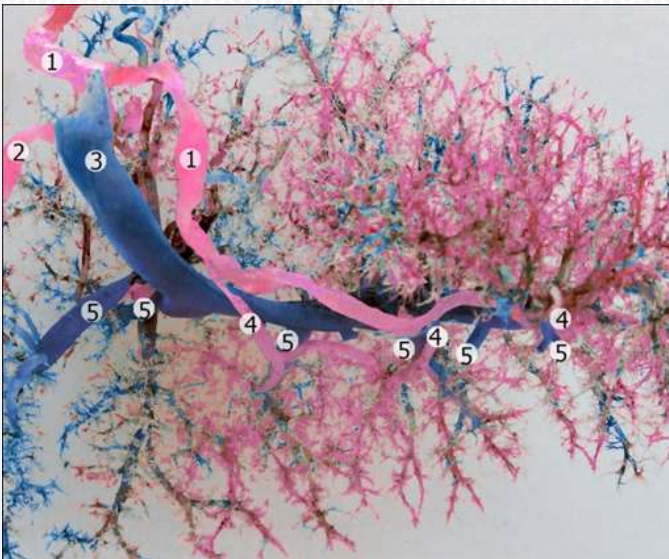

METODELE DE STUDIERE A ANATOMIEI

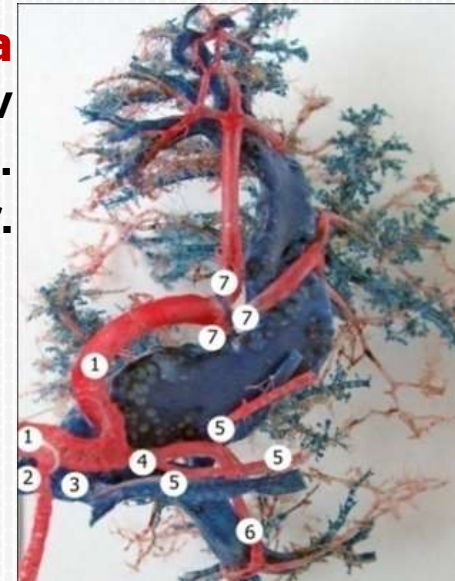
- ❖ **Metoda corosivă** a țesuturilor moi după injectarea separată a sistemelor arterial și venos cu monomer autopolimerizabil colorat în roșu și albastru.

Metoda corosivă, în comparație cu disecția anatomică fină, este mai relevantă în prezentarea elementelor structurale supuse injectării cu mase plastice autopolimerizabile.

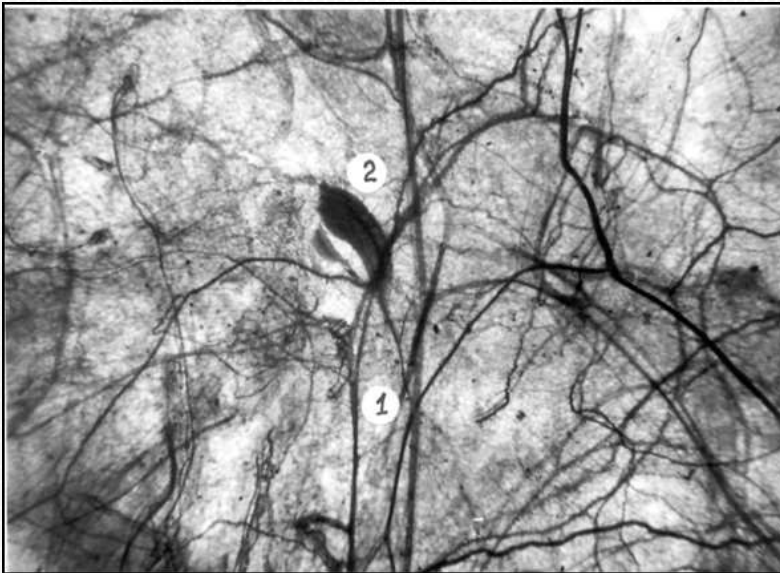
Tipul magistral de ramificare a arterei lienale (preparat corosiv policrom confecționat de O. Belic, profesor universitar. 2017).

Ramificarea arterei lienale în trei ramuri de ordinul I (preparat corosiv policrom confecționat de O. Belic, profesor universitar. 2017).

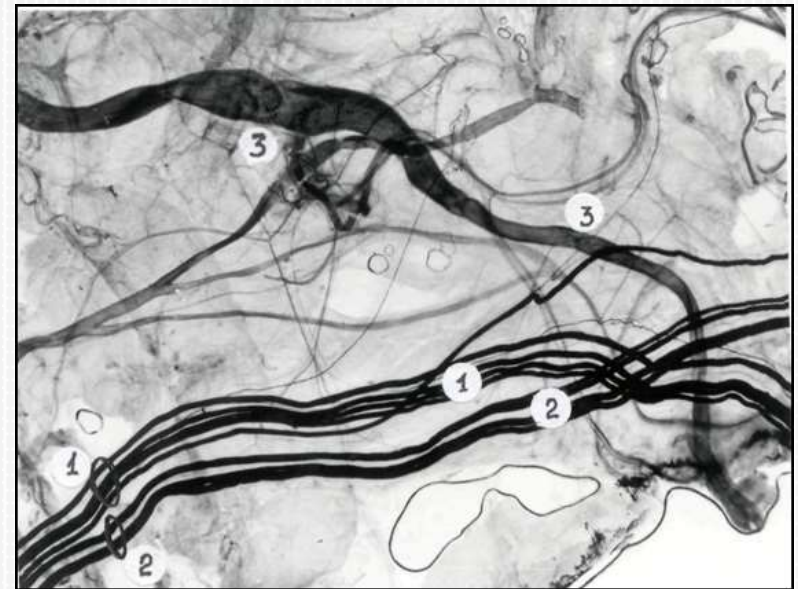
METODELE DE STUDIERE A ANATOMIEI

- ❖ **Metoda injectării vaselor sangvine cu coloranți.**
- ❖ **Metoda macromicroscopică - colorarea pieselor totale cu reactivul Schiff.**

Corpusculi lamelari de tip Vater-Pacini în foița anterioară a ligamentului lat.

Colorare cu reactivul Schiff, x 16 (preparat confecționat de O. Belic, profesor universitar. 2005).

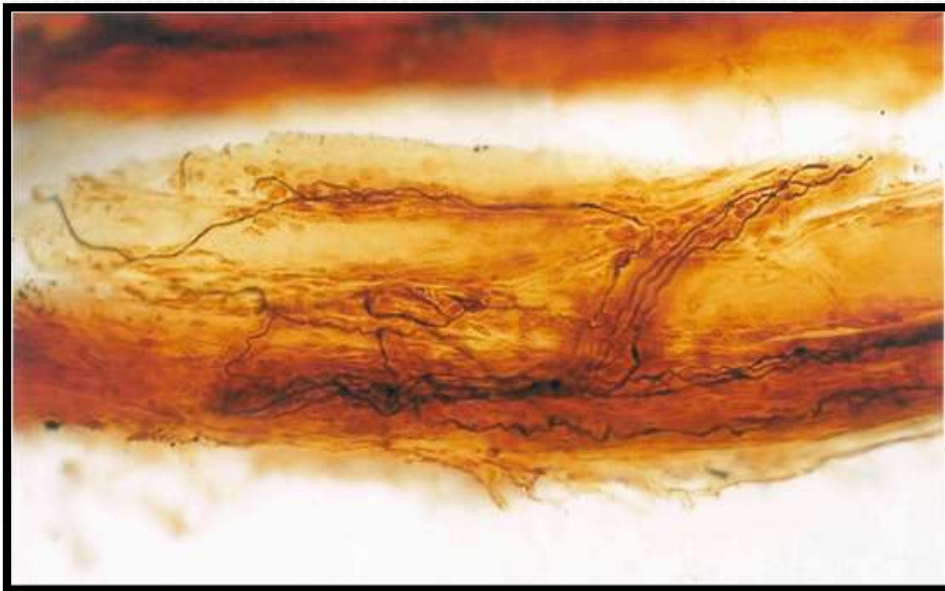

Elemente vasculare (limfatic) și nervoase în porțiunea inghinală a ligamentului rotund.

1 - n. Ilioinghinal; 2 - ramura genitală a n. genitofemural; 3 - vase limfatice. Colorare cu reactivul Schiff, x 8 (preparat confecționat de O. Belic, profesor universitar. 2005).

METODELE DE STUDIERE A ANATOMIEI

- ❖ **Metoda microscopică** – observarea și descrierea structurilor (vaselor sangvine și nervilor) cu ajutorul microscopelor sau al altor tehnici.
- ❖ **Metoda impregnării cu diferite substanțe colorante** (nitrat de argint).

Receptor neliber difuz în ligamentul rotund.

Impregnare argentică după E. И. Рассказова. Microfotogramă, x 400 (preparat confecționat de O. Belic, profesor universitar. 2005).

METODELE DE STUDIERE A ANATOMIEI

Anatomia este știința despre substratul material al vieții și sănătății. Obiectul de cercetare al anatomiei este organismul omului viu.

Metodele de investigație a anatomiei omului viu:

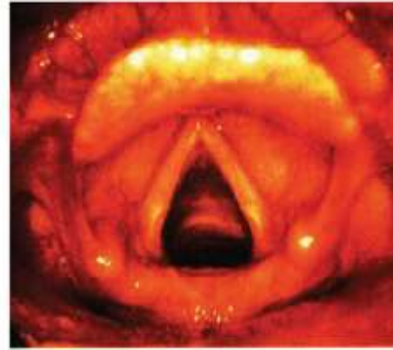
- Metode senzoriale directe (axate pe simțurile naturale prin palpare, percuție sau prin intermediul diferitelor tehnici de imagistică).
- Metode senzoriale mediate (bazate pe dispozitive și aparate).
- Metode experimentale pe animale de laborator.
- Metoda microscopică a țesutului bioptic.

METODELE DE INVESTIGAȚIE A ANATOMIEI OMULUI VIU

a

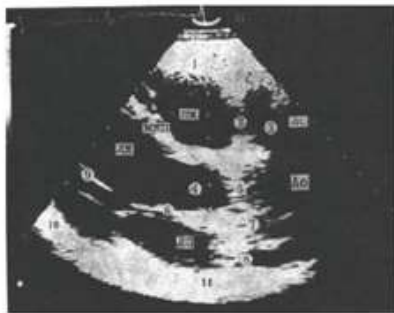
b

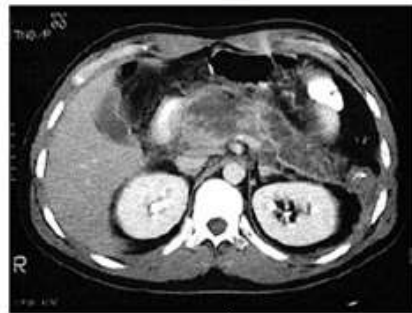
c

d

e

f

Metodele senzoriale mediate:

a - radiograma plămânilor;
b - laringoscopie;
c - aspectul encefalului în explorare rezonanțomagnético-nucleară;
d- aspectul ficatului în explorare radioizotopică;
e - aspectul inimii în ecografie ultrasonică;
f - aspectul ficatului, pancreasului, rinichilor în tomografie computerizată.

TERMINOLOGIA ANATOMICĂ

Terminologia Anatomică (TA) reprezintă standardul internațional al termenilor latini folosiți în anatomia umană (Nomenclatura Anatomică Internațională).

Terminologia Anatomică a fost publicată în 1998 de către Comitetul Federativ de Terminologie Anatomică și Federația Internațională a Asociațiilor Anatomicilor. În 2011, **Terminologia Anatomică** a fost publicată on-line de către Programul Internațional Federativ pentru Terminologia Anatomică.

Terminologia Anatomică a înlocuit standardul internațional anterior, *Nomina Anatomica (NA)* (numită și *Parisiensia Nomina Anatomica (PNA)*).

Nomina Anatomica a fost adoptată în 1955, la Congresul V Internațional al Anatomicilor din Paris.

Anterior, în 1895, la Basel, a fost acceptată *Basel Nomina Anatomica (BNA)*.

TERMENI DE DIRECȚIE ȘI DE POZIȚIE

De obicei, se folosesc în contexte relative (pentru a indica poziția sau situarea una față de alta a unor elemente anatomice).

Superior sau cranial – deasupra unui plan orizontal.

Inferior sau caudal – sub un plan orizontal.

Anterior sau frontal – în fața unui plan frontal.

Posterior sau dorsal – în spatele unui plan frontal.

Proximal (doar pentru membre) – apropiat de trunchi.

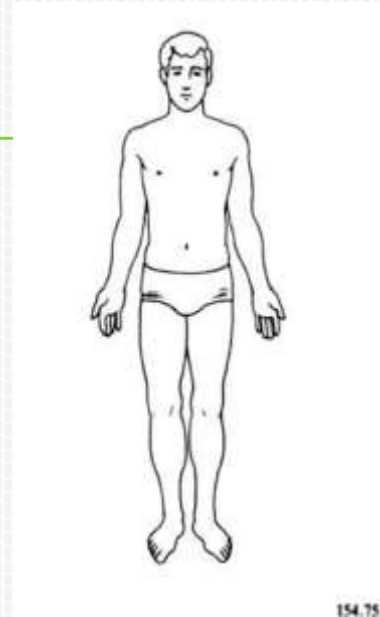
Distal (doar pentru membre) – depărtat de trunchi.

Lateral – depărtat de planul mediosagital.

Medial – apropiat de planul mediosagital.

POZIȚIE ANATOMICĂ

- ✓ Prin poziție anatomică normală se înțelege poziția care se ia în considerare atunci când se descriu diferite elemente anatomice și raporturile dintre ele.
- ✓ Este aleasă prin convenție internațională și are o deosebită importanță, fiind indispensabilă pentru studierea anatomiei.
- ✓ **Poziția anatomică la om este ortostatismul:** subiectul stă în picioare, toate cele patru membre sunt paralele între ele, privirea – îndreptată înainte, palmele – orientate în față.

154.75

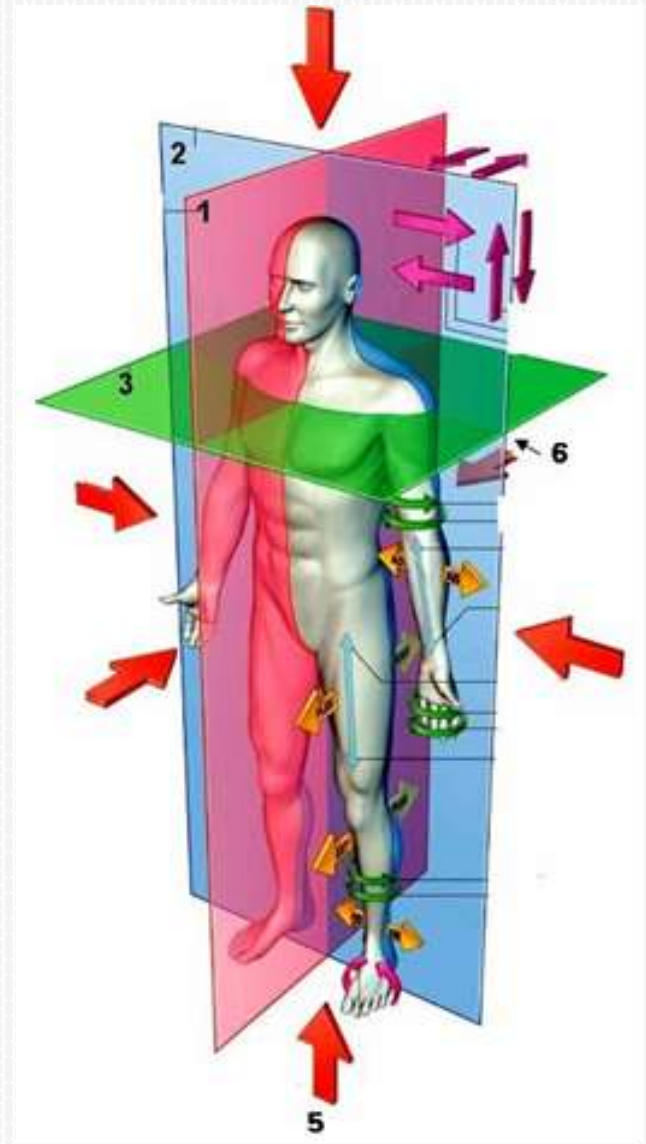

AXE

Ax longitudinal (vertical) – cel mai lung segment de dreaptă ce se poate trasa imaginar în poziția anatomică normală a subiectului. În cazul omului, este dat de vertex și de planul poligonului de susținere (podeaua).

Axe transversale – sunt orientate de la dreapta la stânga și perpendiculare pe axul longitudinal.

Axe sagitale – sunt orientate antero-posterior (ventro-dorsal) și perpendiculare pe axul longitudinal.

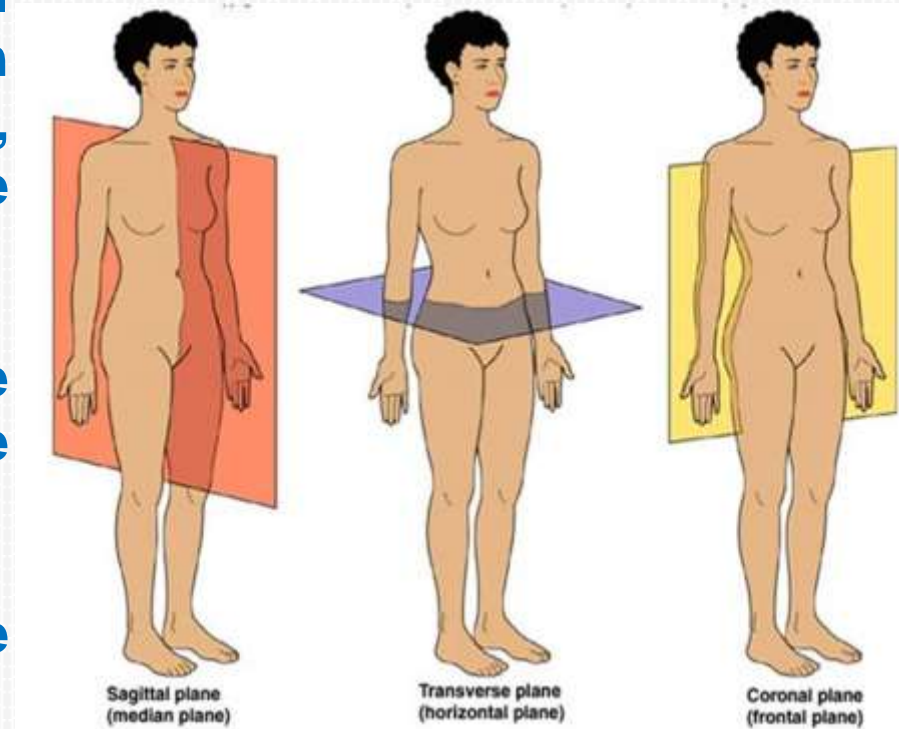
PLANURI

Plan mediosagital (median sau al simetriei bilaterale) – planul determinat de ombilic și de axul longitudinal al corpului. Prin intersectarea cu suprafața corpului, determină pe aceasta liniile mediane anterioară și posterioară.

Planuri paramediane (parasagittale sau sagittale) – toate planurile paralele cu cel mediosagital.

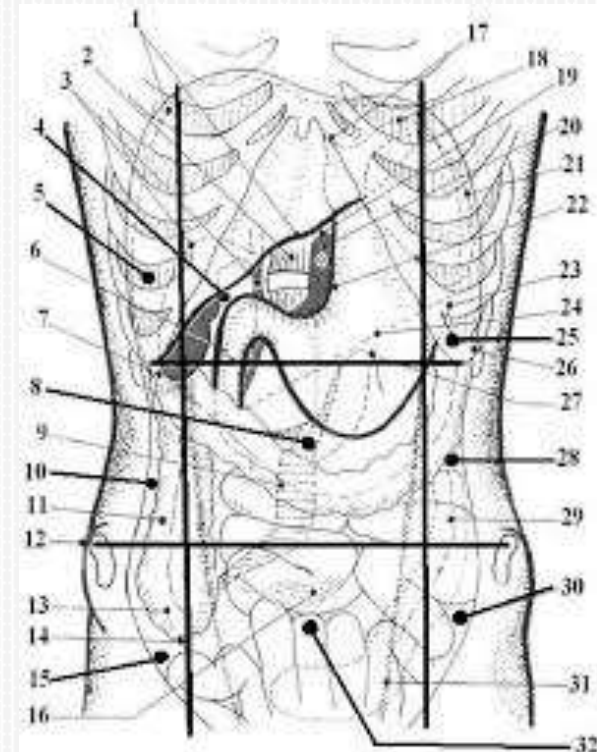
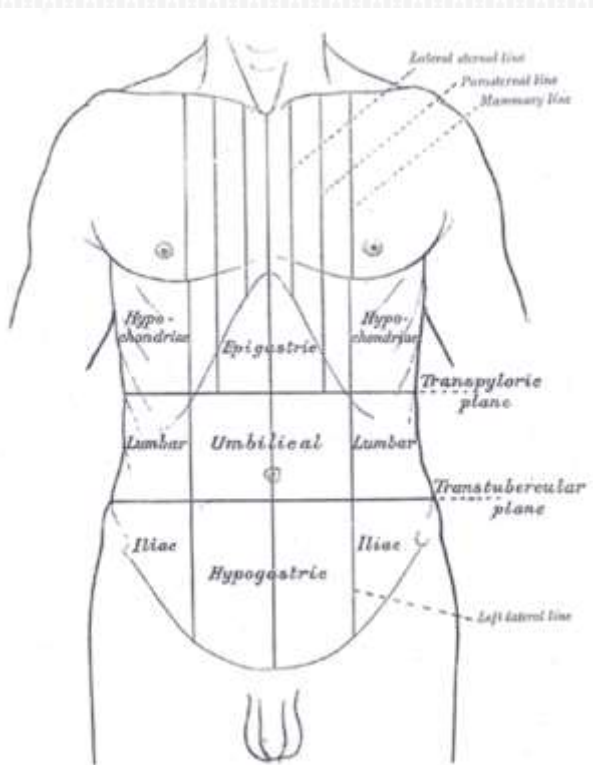
Planuri frontale – toate planurile verticale, paralele cu fruntea.

Planuri transversale (orizontale) – toate planurile perpendiculare pe axul longitudinal.

PROIECȚIA ORGANELOR INTERNE

Proiecția organelor interne pe suprafața corpului poate fi determinată prin utilizarea liniilor verticale și orizontale, trasate pe pereții trunchiului.

Cele 9 regiuni/cadrane abdominale

HABITUS

Habitus – aspectul fizic exterior al unui individ, după care se poate aprecia starea sănătății fizice și sufletești, la fel și predispunerea la anumite maladii.

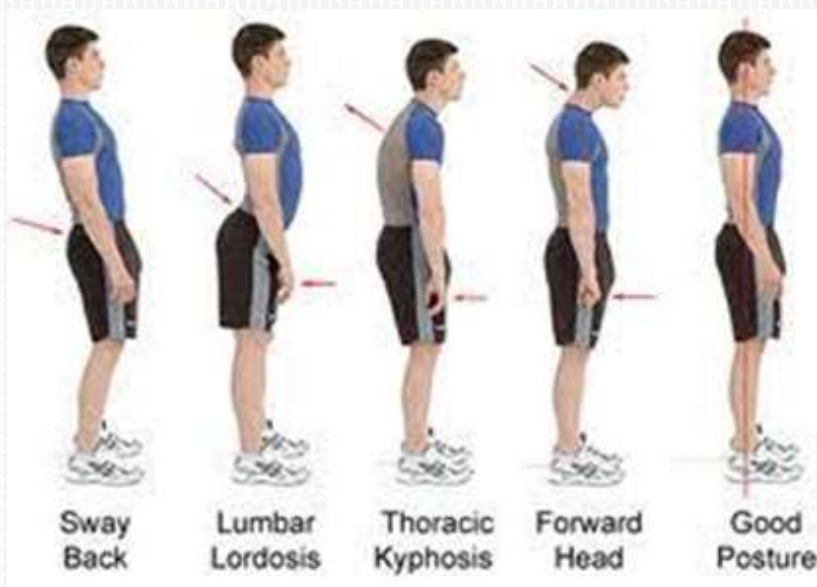
Acest termen, folosit pentru prima dată de Galenus, este actual și în zilele noastre și are următoarea semnificație: *un ansamblu de criterii externe ce caracterizează structura corpului și exteriorul omului.*

Habitusul include și particularitățile constituționale, ținuta, culoarea pielii, expresia feței, specificul mersului.

ȚINÚȚA

Ținută – atitudine, poziție pe care o dă cineva corpului său.

NORMA

Norma reprezintă una din categoriile principale ale medicinei, care racordează atât aspectul metodologic, cât și aspectul filozofic.

Structura normală a organismului diferă de la caz la caz, ceea ce compune variabilitatea individuală a organismului, condiționată de ereditate și de factorii externi.

Norma posedă un diapazon de devieri de la indicii statistici, însă numai în anumite limite, neînsoțite de dereglări funcționale.

Ca **normă în anatomie** pot fi considerate tipul constituțional, forma ținutei, forma organelor și a sistemelor de organe sau variantele anatomice care asigură o activitate vitală optimă a organismului.

Norma anatomică reprezintă o valoare în permanentă modificare, ce se află în strânsă legătură cu modificările mediului de trai și mediului ambiant.

VARIAȚIA

Variația este schimbarea unei însușiri morfologice, fiziologice, biochimice, ecologice, care apare la indivizii vegetali și animalii. Este un mijloc de realizare a variabilității.

Din punctul de vedere al geneticii, **variațiile pot fi:**

- ✓ **variații neereditare** – variații dobândite de un individ, dar care nu sunt transmise urmașilor;
- ✓ **variații ereditare** (mutații) – variații transmise urmașilor;
- ✓ **variație adecvată** – schimbare a unei însușiri în strictă conformitate cu factorii de mediu care i-au provocat apariția; majoritatea biologilor nu recunosc variația adecvată;
- ✓ **variație definită** – reacție uniformă a indivizilor din aceeași descendență față de un factor de mediu;
- ✓ **variație nedefinită** – reacție neuniformă a indivizilor din aceeași descendență față de un factor de mediu; variația nedefinită este mult mai frecventă.

VARIAȚIA

Variația (*varitas*) prezintă starea unui obiect sub diferite forme, în mod variat, sau trecerea de la o formă la alta.

Variantele reprezintă o manifestare a modificărilor unor însușiri morfologice și fiziologice, ce apar ca urmare a abaterilor ce au loc în dezvoltarea organului sau a organelor și nu depășesc limitele normei.

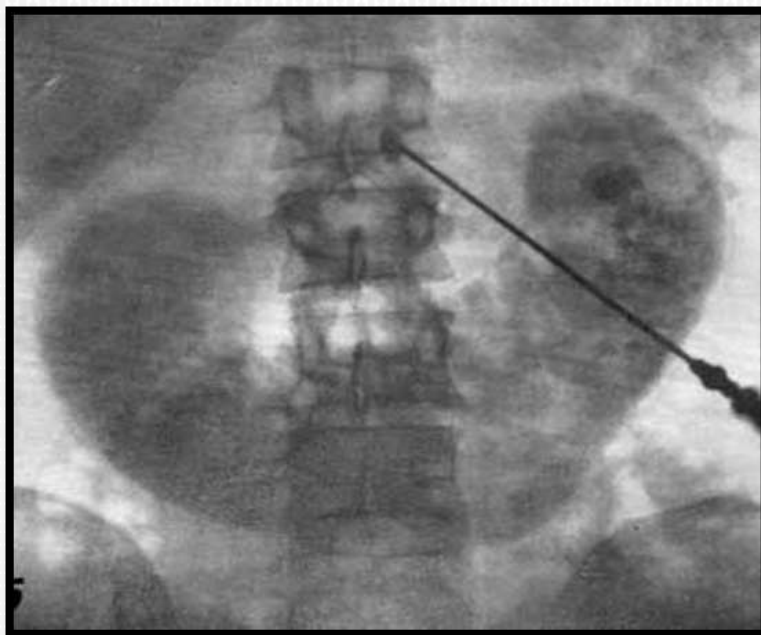
Anatomia variabilității individuale determină capacitatea organismului de a reacționa la influența simultană a unui complex de excitanți ai mediului ambiant.

ANOMALIE

Anomalie – abatere de la normal, de la regulă;
– abatere de la caracterul normal al construcției sau formei unui organ, a unei părți a corpului sau a întregului organism; (în sens larg) malformație congenitală.

Conform defectului anatomic și defectului funcțional, deosebim trei tipuri de anomalii: **absolut compensate, relativ compensate și decompensate.**

**Rinichi în formă de potcoavă
(imagine UIV) (Bembea M.,
Covic M. 2011).**

MONSTRUOZITĂTE

- ◆ Înțelegerea mecanismelor de morfogeneză stau la baza dismorfogenezei, adică a dezvoltării anormale la om.

Monstruozitate – ceea ce este ieșit din comun și respingător ca aspect. Ceea ce produce groază, repulsie.

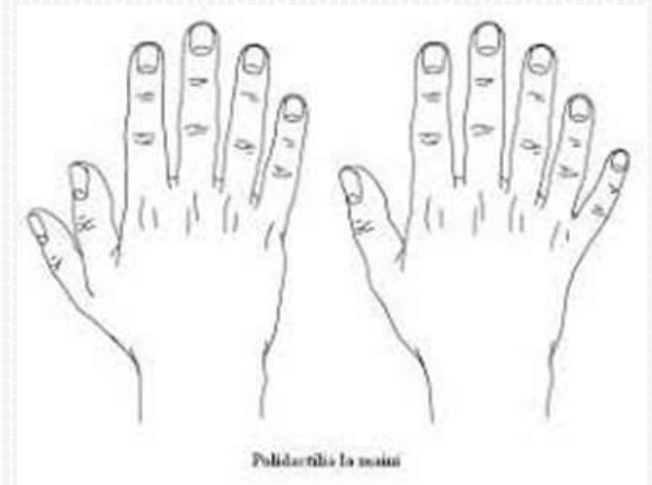
ATAVISME

În biologie, atavismul reprezintă apariția la un descendent animal sau vegetal a unor particularități proprii ascendenților îndepărtați și care nu s-au manifestat în generațiile intermediare. Atavismul poate fi de două tipuri:

➤ **atavism de specie:** apariția unui caracter care a existat la specia sălbatică (de ex.: apariția culorii iepurelui sălbatic la iepurele domestic);

➤ **atavism filogenetic:** apariția unui caracter care a existat la specii vechi, dispărute (de ex.: apariția polidactiliei la cai).

Demonstrând descendența speciilor una din alta, fenomenele de atavism constituie o dovadă a teoriei evoluției.

SĂNĂTATE

Sănătatea reprezintă posibilitatea organismului de menținere a stabilității și echilibrului morfofuncțional cu mediul ambiant în toate perioadele ontogenezei postnatale.

Noțiunea de sănătate poate fi interpretată și ca suma rezervelor organismului cu o productivitate maximă a organelor, menționând, în același timp, limita posibilităților funcționale.

ADAPTARE

Adaptarea reprezintă un proces de acomodare a organismului, a unei populații sau sistem biologic față de schimbarea condițiilor de existență și activitate care se exprimă prin modificarea morfofuncțională, conform cerințelor acestor împrejurări.

Din punct de vedere morfologic, procesele de adaptare se desfășoară în două forme principale: prin **hipertrofie** și **atrofie**.

Hipertrofia constă în majorarea cantitativă a elementelor structurale ale țesuturilor, care, la rândul său, duc la o intensificare funcțională. Hipertrofia se caracterizează și printr-o creștere a volumului și a masei organului, a volumului elementelor celulare, iar în unele cazuri și a cantității celulelor în organe. Majorarea numărului de celule se numește **hiperplazie**.

ADAPTARE

Atrofia reprezintă un proces caracterizat prin micșorarea volumului și a dimensiunilor organelor, precum și prin modificarea cantitativă a elementelor celulare.

Deseori, atrofia favorizează dezvoltarea proceselor patologice din organism.

Distrofia musculara este o boală ce afectează mușchii, producând degenerarea definitivă a fibrelor.

Regenerarea – proces adaptiv și de compensare.

Regenerarea care asigură activitatea vitală a organismului în condiții obișnuite este numită **regenerare fiziologică**, iar cea care are loc în caz de lezare a țesuturilor – **regenerare reparativă**.

VÂRSTA

Există **vârstă calendaristică**, măsurată prin timpul astronomic (ani, luni, zile), și **vârstă biologică**, stabilită după criterii biologice (rezultantă a vârstelor biologice ale țesuturilor și organelor).

La determinarea vârstei biologice se ține cont de următoarele criterii:

- somatic,
- endocrin,
- scheletic,
- clinic.

Modificările de vârstă ale structurii țesuturilor și organelor determină **vârsta morfologică**; cele caracterizate prin atenuarea activității unor organe definesc **vârsta fiziologică** sau **funcțională**.

CREȘTEREA

Creșterea este un proces cantitativ (sporirea în greutate, volum și dimensiuni), **dezvoltarea** – un fenomen calitativ (de diferențiere celulară), care se manifestă prin modificări funcționale ce marchează o adaptare a organelor și sistemelor de organe, o evoluție complexă și o integrare coordonată a lor într-un tot unitar.

Salturile de creștere au loc:

- în a doua jumătate de dezvoltare intrauterină,
- la vârsta de 4-7 ani,
- la vârsta de 14-16 ani.

PERIOADELE CRITICE

Perioadele critice se caracterizează printr-o sensibilitate sporită în dezvoltarea diferitor maladii.

Mai importante pentru clinică sunt trei perioade critice:

- 1) **perioada maturizării sexuale** – de la 14-15 până la 18-20 ani;
- 2) **perioada climacterică** – de la 40-45 până la 50 ani;
- 3) **senilitatea** – 75-80 ani.

Fiecare din aceste perioade semnifică încheierea unei etape a vieții și începerea altei, însoțită de modificări atât în porțiunea somatică a corpului, cât și în viscere și sistemul neuroendocrin.

DEZVOLTAREA ORGANISMULUI

În dezvoltarea organismului se evidențiază trei stadii.

1. Stadiul **progresiv** – cuprinde dezvoltarea intrauterină și cea postnatală până la 20-22 de ani.

În această perioadă deosebim **trei salturi de creștere**:

✓ primul – a doua jumătate a dezvoltării intrauterine;

✓ al doilea – la vârsta de 4-7 ani;

✓ al treilea – la 13-16 ani.

La 19-24 de ani are loc osificarea cartilajelor epifizare și se stopează creșterea.

2. Stadiul **stabil** – cuprinde perioada vieții între 22 și 50 de ani.

3. Stadiul **regresiv** – cuprinde vârsta de 56-90 de ani.

CONSTITUȚIA

Constituția (*constituțio* – structură, organizare) –totalitatea caracterelor de ordin psihic și somatic ale unui individ, care se exteriorizează în particularitățile morfologice, funcționale, de randament, rezistență, precum și în reacția individului față de diferite influențe nocive și patologice.

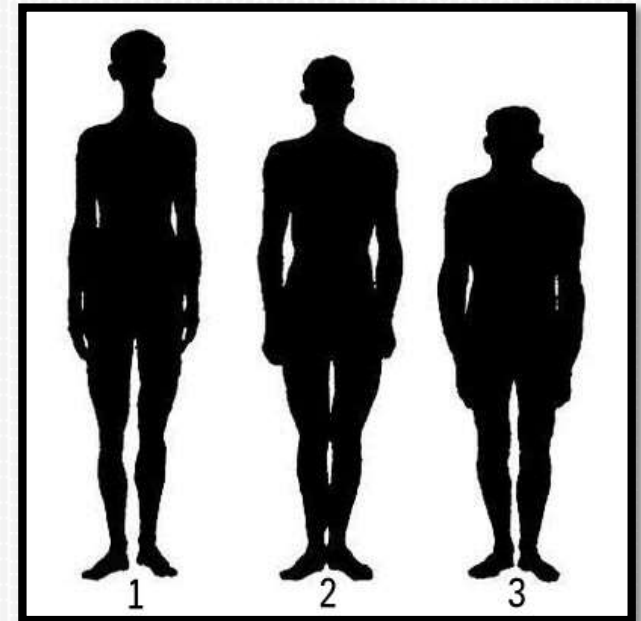
Pe baza trăsăturilor morfofuncționale și a reacțiilor generale ale organismului, specifice fiecărui individ, sunt stabilite **trei tipuri de constituții**:

- tipul normostenic** – se caracterizează prin proporționalitate dimensională a corpului, reacții de răspuns adecvate și funcții neurovegetative echilibrate;

CONSTITUȚIA

- **tipul astenic**, longilin – include subiecți slabi, înalți, cu membre lungi și subțiri, torace lung, îngust, turtit, musculatură slab dezvoltată;
- **tipul hiperstenic** – indivizi de statură mijlocie sau mai mică, cu perimetrul toracic mare, membre scurte, cap mare, de formă rotunjită, torace larg, scurt, bombat.

Tipuri de constituții după M. V. Cernoruțki

ISTORIA ANATOMIEI

ISTORIA CATEDREI ANATOMIA OMULUI A USMF „NICOLAE TESTEMIȚANU”

Catedra anatomia omului a fost înființată în octombrie 1945, concomitent cu transferarea la Chișinău a Institutului de Medicină din Kislovodsk, care încorporează în rândurile sale profesori cu renume și studenți ai Institutului de Medicină nr.1 din orașul Sankt Petersburg și în baza căruia a fost fondat Institutul de Stat de Medicină din Chișinău, actualmente USMF „Nicolae Testemițanu”.

ISTORIA ANATOMIEI

Primul titular, fondator al Catedrei anatomia omului, care a activat în perioada 1945-1950, a fost profesorul universitar, Om Emerit **A. P. Lavrentiev** (1898-1958), specialist în domeniul inervației formațiunilor conjunctive.

ISTORIA ANATOMIEI

După prof. A. P. Lavrentiev conducerea catedrei a fost preluată de către conf. univ. **V. Gh. Ukrainskii** (1950-1951), care s-a preocupat de studierea tecilor sinoviale ale mâinii.

Următorul titular al catedrei a fost prof. univ. **A. A. Otelin** (1951-1954), sub îndrumarea căruia au fost implementate și utilizate pe larg atât tehnica de colorare a pieselor anatomice cu albastru de metilen după V. P. Vorobiov, cât și cea de impregnare argentică etc.

ISTORIA ANATOMIEI

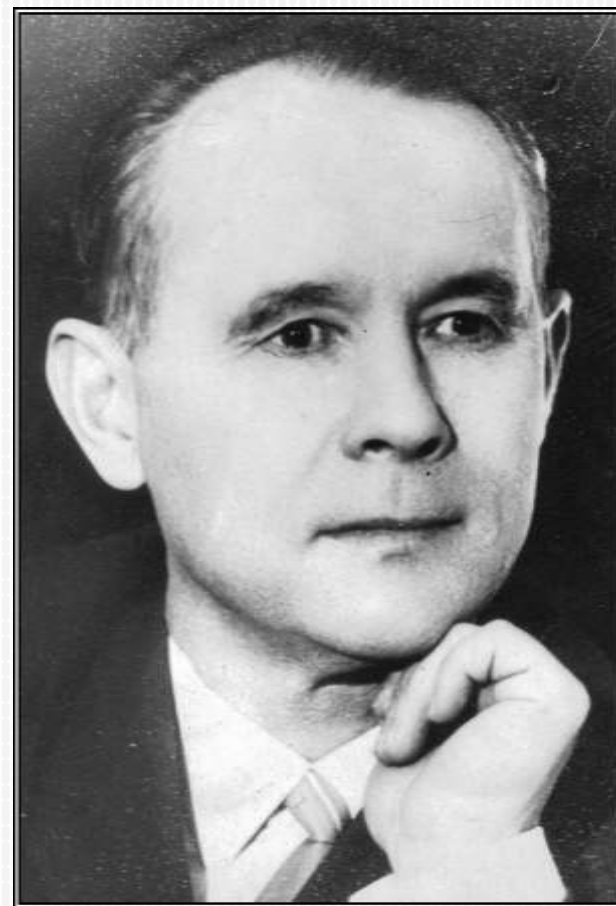
În anii 1954-1956, conducerea catedrei a fost preluată de prof. univ., Om Emerit **V. F. Parfentieva**, o reprezentantă a remarcabilei școli de chirurgie operatorie și anatomie topografică a profesorului V. N. Șevcunenco din Sankt Petersburg, specialist în domeniul angioarhitectonicii glandelor endocrine și al viscerelor.

ISTORIA ANATOMIEI

O perioadă fructuoasă de activitate a catedrei începe odată cu desemnarea la cârma ei a prof. univ. **V. V. Kuprianov** (1956-1959), acad. al AȘM a URSS, laureat al Premiului de Stat al URSS, președinte al Societății anatomiștilor, histologilor și embriologilor din URSS, redactor-șef al revistei „Архив АГЭ”, specialist cu renume în domeniul microcirculației.

ISTORIA ANATOMIEI

Activitatea prolifică a catedrei a continuat și când conducerea acesteia a fost preluată de conf. univ. **B. Z. Perlin** (1959-1987), pedagog talentat, dr. hab., prof. univ., Om Emerit în Științe din RSSM.

Sub conducerea prof. **B. Z. Perlin** s-au realizat cercetări în stabilirea legităților morfologice de inervație a structurilor conjunctivale și a vaselor sangvine.

ISTORIA ANATOMIEI

În perioada anilor 1988-2013, catedra e condusă de dl **M. Ștefanet**, specialist în problemele inervației periostului și în cele referitoare la morfologia complexului funiculotesticular.

În anul 1997, în cadrul catedrei au fost create două subdiviziuni: una pentru facultățile de Farmacie, Stomatologie și Medicină Preventivă, condusă de prof. univ. **V. Andrieș**, și alta – pentru facultățile Medicină Generală și Pediatrie, în frunte cu doctor habilitat, profesor universitar, Om Emerit al învățământului public **M. Ștefanet**.

Catedrele anatomia omului nr. 1 și nr. 2 au ființat separat din 1997 până în 2007.

ISTORIA ANATOMIEI

În perioada sovietică la Catedra de anatomie au fost traduse în limba română două manuale de anatomie (Лысьонков Н. К., Бушкович В. И., Привес М. Г. „Учебник нормальной анатомии человека”, traducători V. Jița, A. Popa, M. Casian, T. Lupașcu și M. P. Сапин „Анатомия человека” în 2 volume; traducători: M. Ștefaneț, T. Lupașcu, D. Batâr). Ambele manuale au fost redactate de D. Stahi.

DI M. Ștefaneț a depus un efort deosebit la reorganizarea muzeului de anatomie (inclusiv la deschiderea sălii Anatomia copilului), la organizarea și amenajarea unei săli de calculatoare, necesare pentru implementarea unor programe de anatomie virtuală. Sub conducerea dlui M. Ștefaneț au fost susținute 2 teze de dr. în șt. med. și 3 teze de dr. hab. în șt. med.

Este de menționat manualul „Anatomia omului” (autor – profesor universitar M. Ștefaneț).

ISTORIA ANATOMIEI

În următorii ani (1991-1997), Catedra a fost condusă de dr. hab. șt. med., prof. univ., Om Emerit, Vasile Andrieș. Studiile experimentale realizate de Dumnealui denotă elocvent prezența conexiunilor multiple între plexurile nervoase ale viscerelor din cavitățile toracică și abdominală.

Profesor universitar **V. Andrieș** a publicat peste 240 de lucrări științifice, editate în țară și peste hotare.

Prezintă interes manualele „Anatomia omului” și „Anatomia capului și gâtului”, elaborate în colaborare cu recunoscuți reprezentanți ai școlilor universitare de profil din Oradea și Timișoara (România). Sub conducerea sa au fost susținute 3 teze de dr. în șt. med.

ISTORIA ANATOMIEI

În anul 2013, șef al catedrei este ales prin concurs doctor habilitat în științe medicale, profesor universitar **Ilia Catereniuc**.

DI **I. Catereniuc** și-a susținut teza de doctor habilitat în anul 2007, cu tema: „Morfologia aparatului neurovascular extra- și intraorganic al complexului hepatoligamentar”.

La inițiativa prof. I. Catereniuc, se desfășoară o muncă migăloasă de organizare și îmbogățire a muzeului cu noi exponate. În curs de realizare este Catalogul electronic al exponatelor anatomice ale muzeului, plasat pe pagina web a Catedrei.

Au fost achiziționate cadavre cu mușchii, vasele și nervii disecați, confecționate prin tehnica de plastinare – îmbălsămare polimeră.

CATEDRA DE ANATOMIE A OMULUI

Muzeul catedrei

Sala de studii

